

Vasile Drăguț – 1928-2003

La începutul acestui an Vasile Drăguț ar fi împlinit 75 de ani. Ar fi fost o vârstă frumoasă și ar fi avut probabil o viață împlinită, dacă aceasta nu i-ar fi fost curmată în urmă cu 16 ani.

M-am gândit de multe ori la ceea ce ar fi putut realiza și cum s-ar fi simțit în lumea care s-a schimbat. Și-ar fi găsit locul cu siguranță, profesorul și cercetătorul, omul cu disponibilitate neobișnuită pentru a vedea, a cunoaște, a ști.

Drumul neobositului călător la monumentele din țară și de peste hotare a ajuns la un capăt.

O privire în urmă arată cât de multe a făcut, dar nu atât cât probabil ar fi vrut să facă. Sigur, pe mulți i-a molipsit de pasiunea sa pentru arta medievală românească. A creat o școală de cercetare, căreia, fără teoretizări, i-a indicat o cale bazată pe confruntarea cu monumentul și cu analiza multilaterală a surselor și a informațiilor, a căilor de pătrundere a influențelor și a modalităților de asimilare și de sinteze locale.

Dar mai presus de orice a investit încredere în studenții săi și i-a obișnuit cu libertatea de gândire. Este un bun câștigat, de mare valoare.

Multe drumuri la monumentele din Europa i-au dat o lărgime de orizont, pe care însă nu a mai avut răgazul să o fructifice cum ar fi vrut.

Atunci când monumentele erau dărâmate și cei mai mulți tăceau, Vasile Drăguț a fost una dintre puținele voci care au avut curajul să protesteze, nu în cercul prietenilor de încredere, ci în fața autorităților răspunzătoare de abominabilele crime. Este semnul unei conștiințe rare.

Dictonul latin privitor la soarta cărților se poate aplica și lucrărilor lui Vasile Drăguț. Această soartă poate fi privită din mai multe unghiuri de vedere. Literatura științifică nu este una absolut imuabilă în planul axiologic. Informația se poate perima din multe puncte de vedere, analiza poate fi depășită de descoperiri sau interpretări noi. Schimbul de idei și disputa academică sunt benefice pentru știința care, altfel, nu ar cunoaște progresul.

Sunt truisme, evident, dar nu este fără de folos a le reaminti pentru a arăta că, la un moment dat, o carte poate însemna un drum deschis sau o piatră de hotar de care nu poți trece pur și simplu, fără a o lua în considerare.

Istoria ideilor este la fel de importantă ca istoria faptelor. Teza sa de doctorat cu tema Pictura murală românească din Transilvania în secolele XIV-XV, chiar dacă ulterior amendată, este o asemenea piatră de hotar. De asemenea, atât de utilul său Dicționar de artă medievală românească. Nimeni nu a produs încă ceva mai bun pentru a-l înlocui. Primul volum din Arta în România, din 1982, este o operă de autor, exprima punctul de vedere al acestuia asupra fenomenelor și aducea atunci informația la zi. Nici acesta nu are încă un înlocuitor mai bun sau mai complet.

Vasile Drăguț a fost conștiința care a înțeles că avem nevoie de specialiști tineri în domeniul artei medievale, că aceștia au nevoie de instrumente de lucru pentru a se forma și pentru a crea la rândul lor altele, cel care i-a învățat și pe alții că monumentele din România trebuie să fie cunoscute și merită să fie iubite și ocrotite.

În 1972, ca director al Direcției Monumentelor Istorice și de Artă, a dezvoltat cercetarea interdisciplinară în cadrul prestigioasei instituții, iar prin insistențele și eforturile sale, ceea ce s-a numit „Școala de la Humor”, a devenit primul șantier patronat de UNESCO și de ICCROM pentru formarea pictorilor restauratori din România, șantier care și astăzi își arată roadele.

În 1970 s-a luptat pentru ca Buletinul Monumentelor Istorice să reapară, în vechiul format și cu preocupări similare celui editat de vechea Comisiune a Monumentelor Istorice.

În semn de omagiu, acest număr din Revista Monumentelor Istorice este dedicat memoriei lui Vasile Drăguț. Pentru că Vasile Drăguț rămâne o piatră de hotar.

Tereza Sinigalia